

Oponentský posudek disertační práce

Název práce: **Analýza výuky tvorby www stránek v pregraduální přípravě učitelů informatiky**

Autor: **Mgr. Vlastislav Kučera**

Školitel: **Doc. Ing. Vladimír Jehlička, CSc.**

Studijní program: **P 7507 Specializace v pedagogice**

Studijní obor: **Informační a komunikační technologie ve vzdělávání**

Pracoviště: **Pedagogická fakulta a Přírodovědecká fakulta Univerzity Hradec Králové**

Oponent: **Doc. PhDr. Pavel Vacek, Ph.D.**

Rozsah práce: 103 stran textu (součástí textu je seznam *Použité literatury* s. 98 -103, který obnáší okolo 70 titulů). Na straně 104 je uvedena autorova *Publikační činnost*. Následuje *Seznam obrázků* a text doplňuje 5 příloh (A až E na 9 stranách).

Formální úroveň práce: Odpovídá normě. Je stylisticky, gramaticky i z hlediska formální úpravy na velmi solidní úrovni.

Obsah práce: Disertační práce je členěna na 6 základních kapitol (mimo *Úvodu* a *Závěru*) uspořádaných v logické struktuře: *Cíle disertační práce* (s. 11), *Vymezení základních pojmů* (s. 12 – 24), *Stav problematiky v České republice a v zahraničí* (s. 25 – 34), *Realizace a výsledky výzkumu současného stavu výuky jazyků HTML a CSS* (s. 35 – 42), *Vliv volby výukové metody na znalosti studentů* (s. 43 – 95). Jednotlivé části textu jsou dále členěny do celé řady subkapitol.

Aktuálnost zvoleného tématu: Nepochybně jde o téma velmi aktuální a záslužné a stojící překvapivě poněkud stranou pozornosti didaktiků informatiky.

Hodnocení práce: Pozitivně je třeba hodnotit výše zmíněnou formální stránku (tedy její velmi pečlivé zpracování).

Autor nejprve formuluje cíle disertační práce: *Zjistit základní koncepci výuky tvorby www stránek na vysokých školách vzdělávajících učitele informatiky. Zjistit, zda volba výukové metody může ovlivnit znalosti studentů* (s. 11). Následuje jejich specifikace do čtyř resp. pěti základních otázek včetně formulace výzkumného problému (tamtéž).

V kapitole *Vymezení základních pojmů* se autorovi daří v obecné rovině přehledně prezentovat didaktické a výukové metody. Těžiště kapitoly lze oprávněně nalézt v podkapitolách 3.3 *Jazyky tvorby www stránek* a 3.4 až 3.6 *Další pojmy, Přístupnost webových stránek* a *Použitelnost webových stránek*. V těchto částech práce V. Kučera prokazuje svoji poučenost a fundovanost.

Čtvrtá kapitola věnovaná stavu zkoumané problematiky v ČR a v zahraničí poskytuje nejprve přehled výzkumů tvorby www stránek v zahraničí prostřednictvím tabulky (s. 25) a okomentovaných příspěvků na dané téma (viz v tabulka na s. 27 – 29). Z mého pohledu se mi jeví tato produkce velmi skromná a nabízí se tedy otázka, čím si autor vysvětluje malou pozornost věnovanou této oblasti.

Obdobně zajímavá je sonda vztahující se k stavu výuky www stránek na středních školách v České republice. V. Kučera popisuje situaci věcně a přehledně. Opět se zde nabízí přeci jen hodnotící přístup. Jak by - jako expert na danou problematiku - autor organizoval tuto výuku na SŠ, v jakém ročníku, na jakém typu školy a v jakém rozsahu event., kam až by žáci měli/mohli ve svých dovednostech dojít a tedy, s jakými vstupními znalostmi a dovednostmi by měli vstupovat do praxe a k vysokoškolskému studiu.

Další text je v logické posloupnosti věnován průzkumu výuky tvorby www stránek na vysokých školách vzdělávající učitele informatiky. Průzkum se týkal devíti fakult, které tyto učitele připravují. Jakkoliv se autorovi nepodařilo získat kompletní informace, přesto k určitým společným závěrům dospěl (viz s. 40 a 41). Otázka zní: Zda při takovémto srovnání našel „něco“, co by vedlo k obohacení jeho vlastní výuky www stránek na naší fakultě. Pokud ano, pak o jaký přínos se jednalo?

Odpověď na druhý formulovaný cíl disertační práce nacházíme v kapitole nazvané *Vliv volby výukové metody na znalosti studentů*. Kapitola je uvedena formulovanými výzkumnými otázkami a testovou hypotézou, která v „nulové variantě“ zní: *Mezi průměrnými znalostmi studentů vyučovaných slovní metodou a studentů vyučovaných názorně demonstrační a praktickou metodou není na výstupu statisticky významný rozdíl*“ (s. 43). Autor k verifikaci, nebo odmítnutí této hypotézy zvolil kombinaci kvalitativního a kvantitativního výzkumu v podobě případové studie, kterou schematicky představuje na s. 44 (pretest zadán kontrolní a experimentální skupině – pedagogický experiment v podobě realizace rozdílných didaktických postupů při práci se studenty – postest). Jako doplňující zjišťovací a ověřovací metody byly použity polostrukturované rozhovory se studenty-respondenty a rovněž analýza jejich seminárních prací jako výstupů z výuky předmětu.

Výstupem popsané případové studie bylo potvrzení nulové hypotézy znamenající, že uplatněné rozdílné metodicko-didaktické přístupy k obou skupinám studentů se v jejich výsledcích měřených výstupním dotazníkem (postestem) neprojeví. V. Kučera na straně 94 hledá relevantní proměnné, které mohly uvedeným směrem výsledky ovlivnit. Zachycuje tři možné intervenující proměnné: absolvovaná střední škola, studovaný druhý obor a možné předávání materiálů mezi studenty obou skupin. Z mého pohledu zřejmě nejvýznamnější vliv na výsledek experimentu měla proměnná „stejný vyučující“, což V. Kučera také připouští. Při obhajobě považuji za důležité podrobněji vysvětlit a popsat odlišnost výukových přístupů k jedné a druhé skupině. Informace, kterou podává autor ve své práci je příliš obecná (viz formulace hypotézy). Doplnující metody (polostrukturované rozhovory a analýza seminárních prací) mají menší výpovědní hodnotu, i když jejich rozbor signalizuje přeci jen „lepší“ výsledky u experimentální skupiny. Poněkud nesrozumitelně vyznívá informace na s. 96, že *„Na základě rozhovorů se studenty... ..byli s výukou více spokojeni studenti z experimentálních skupin“*, aby na následující straně bylo konstatováno, že *„Studenti v kontrolní skupině byli sice s výukou spokojenější...“*. (?)

Velmi cenné a pro vyučující tvorby www stránek didakticky užitečné jsou rozborů chyb u jednotlivých položek testu zadaného oběma skupinám studentů.

Celkový přínos práce je možno nalézt ve zpracování přehledu výzkumů, které se zabývají tvorbou www stránek, ve zmapování situace na SŠ a vysokých školách a ve vlastním propracování metodiky výuky studentů tvorby www stránek u studentů učitelství informatiky.

Závěr:

Mgr. Vlastislav Kučera zpracováním zvoleného tématu své disertační práce prokázal dostatečné schopnosti nezbytné pro úspěšnou vědeckovýzkumnou činnost. Předkládaná práce odpovídá náležitostem a požadavkům kladeným na disertační práci, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji, v případě úspěšné obhajoby, udělení vědecko-pedagogické hodnosti doktor (Ph.D.).